

**UCHWAŁA NR 31/III/2018
RADY MIASTA LUBLINIEC**

z dnia 20 grudnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2019r."**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2018r. poz. 994 z późn. zmianami), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2018r. poz. 2137 z późn. zmianami), art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2018r. poz. 1030 z późn. zmianami) Rada Miejska uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się " Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok" – stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019r. jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu

2. Zobowiązuje się Pełnomocnika Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublińcu do koordynacji nad realizacją zadań z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019r.

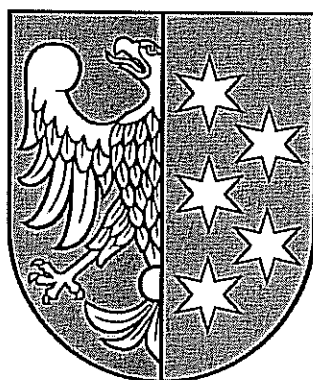
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Gabriel Podbiół

Załącznik do uchwały Nr 31/III/2018
Rady Miasta Lubliniec
z dnia 20 grudnia 2018 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
2019r.**

Lubliniec, listopad 2018r.

I. WSTĘP

Do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Zbiór powyższych działań spisany jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Miejską, który jest częścią gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Nadużywanie alkoholu oraz zażywanie środków psychoaktywnych jest poważnym problemem społecznym, który generuje szereg szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych. Należą do nich m.in.: pogorszenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo czy bezrobocie. Waga problemu wymaga podejmowania działań zmierzających do zredukowania szkód nadużywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych.

Miasto Lubliniec prowadzi szereg działań, ukierunkowanych na aktywne przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym oraz minimalizowanie tych, jakie już występują.

Realizacja powyższych zadań opiera się na następujących dokumentach prawnych:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2018r. poz. 2137 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2018 poz.1030 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 poz. 1390 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 września 2015r. o Zdrowiu Publicznym (Dz.U.2018. poz. 1492 z późn. zm)
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (Dz. U 2018 poz. 1508 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U.2018 poz. 998 z późn. zm.).
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Lublińca na lata 2012- 2020

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii stosownymi uchwałami Rady Miejskiej w Lublińcu.

Adresatami programu są mieszkańcy miasta Lublińca w tym m. in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swoimi rodzinami, jednostki zajmujące się pracą z

rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I INNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA MIASTA.

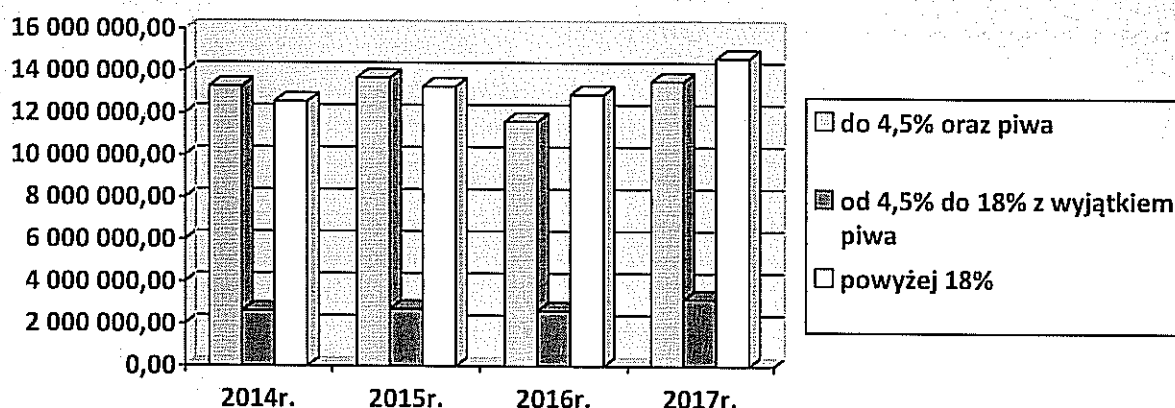
Alkoholizm, narkomania i niejednokrotnie towarzysząca im przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które stanowią poważne zagrożenie dla życia społecznego mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży. Informacji na temat ich skali i charakteru dostarczają prowadzone w mieście badania, a także dane podmiotów podejmujących na jego terenie działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Głównymi podmiotami są m.in.:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu,
- Placówki leczenia uzależnień,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu
- Straż Miejska w Lublińcu,
- Placówki oświatowe dla dzieci i młodzieży,
- Organizacje pozarządowe, w tym stowarzyszenia i kluby abstynenckie.

DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I INNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA MIASTA.

Rynek napojów alkoholowych w Lublińcu:

Wartość alkoholu sprzedanego w 2017 roku na terenie gminy Lubliniec na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców:			
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	Razem
13 534 349,60 zł	3 193 580,39 zł	14 631 636,88 zł	31 359 566,87 zł

Stan na dzień:	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.
łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez radę gminy (limit sklepów + limit lokali gastronomicznych)	95	95	95	95
uchwalony przez gminę limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	45	45	45	45
uchwalony przez gminę limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	50	50	50	50
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	60	59	53	55
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	45	47	47	45
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	42	43	37	38
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne):	23	22	24	25
Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	144	142	126	130
Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	89	88	95	93

Nadużywanie alkoholu wiąże się również z częstszym popełnianiem różnych wykroczeń:

Z uwagi na brak poszczególnych danych dotyczących tylko Gminy Lubliniec poniżej przedstawione zostały dane z terenu Lublińca – „Lubliniec” oraz powiatu lublinieckiego – „powiat”:

Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.
Liczba nietrzeźwych osób nieletnich z terenu Lublińca :	34 powiat 18 Lubliniec	9	0	0
Liczba mieszkańców miasta zatrzymanych do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych:	0	3	1	64
Ilość osób, które popełniły przestępstwo kierowania samochodem w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających:	196	34	174	134
Ilość osób, które popełniły wykroczenie kierowania samochodem w stanie po użyciu alkoholu:	66 powiat	14	64	39
Ilość osób, które popełniły wykroczenie kierowania rowerem w stanie po użyciu alkoholu:	3 powiat	10	16	42
Liczba osób nietrzeźwych ujawnionych na terenie Lublińca, przewiezionych do Izby Wtrzeźwień:	184	177 (w tym 133 mieszkańców Lublińca)	216	0
interwencje funkcjonariuszy KPP w ramach procedury „Niebieska Karta” wobec mieszkańców Lublińca:	133 powiat 60 - Lubliniec	34 (w tym 27 po raz pierwszy)	23	35
w tym w/w procedurę stosowano po raz pierwszy :	95 - powiat		Brak danych	Brak Danych
Liczba osób zatrzymanych w związku z posiadaniem substancji psychoaktywnych:	0	10	31	27
Ilość uczniów małoletnich i pełnoletnich wobec których interweniowano na terenie szkoły – stan po spożyciu alkoholu bądź substancji psychoaktywnych	0	4 interwencje nie dotyczyły mieszkańców Lublińca	0	6

Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Lublińcu	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.
Liczba mieszkańców Lublińca przebywających na detoksykacji w WSN	101	90	72	54
Liczba mieszkańców Lublińca leczonych na Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu	34	24	29	16
Liczba mieszkańców Lublińca leczonych w Poradni Zdrowia Psychicznego (odwykowo)	12	10	18	14
Liczba mieszkańców Lublińca, która trafiła do WSN pod wpływem innych środków psychoaktywnych	6	15	6	7

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Jest instytucją, której działania mają na celu przeciwdziałanie problemom związanym z nadużywaniem oraz uzależnieniem od alkoholu.

	2015r.	2016r.	2017r.
Ilość posiedzeń MKRPA	23	25	28
Ilość rozmów motywujących	39 (w tym 18 świadków)	61 (w tym 16 świadków)	56 (w tym 20 świadków)
Ilość złożonych wniosków o leczenie odwykowe	24	15	
Ilość wniosków do Sądu w sprawie leczenia odwykowego/ ilość otrzymanych postanowień Sądu o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego	24 / 22	7 / 9	6/2
Liczba postępowań zakończonych oraz powody zakończenia	38 spraw: (22 post. o obowiązku leczenia; 12 postępowań – brak przesłanek; 1 post. o zawieszeniu postępowania; 1 post. o oddaleniu wniosku; 2 post. o umorzeniu postępowania)	22 sprawy: (9 postanowień o obowiązku leczenia; 9 postępowań zakończonych – brak przesłanek, zawieszenie postępowania, odbyte leczenie; 1 postanowienie o zawieszeniu postępowania; 2 postanowienia o umorzeniu postępowania- zgon)	15 spraw: (2 postanowienia o obowiązku leczenia odwykowego; 9 postępowań zakończonych – brak przesłanek, zawieszenie postępowania, odbyte leczenie; 2 postanowienia o zmianie miejsca zamieszkania; 2 wycofania wniosku spowodowane leczeniem)
Ilość postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	35 (w tym 17 jednorazowych pozwoleń). Rozpatrzono: 34 pozytywnie, 1 negatywnie	43 Rozpatrzono: 43 pozytywnie	37 Rozpatrzono: 37 pozytywnie

Punkt Konsultacyjny przy MOPS w Lublińcu.

Dyżury w Punkcie Konsultacyjnym pełnią: psycholog - specjalista ds. uzależnień ; prawnik; instruktor ds. uzależnień od alkoholu; specjalista ds. przeciwdziałania przemocy; konsultant ds. problemów uzależnień od narkotyków; psycholog.

	2015r.	2016r.	2017r.
Udzielonych konsultacji:	455	588	246
Liczba klientów (dorośli/młodzież,dzieci):	394/16	363/8	251/0
Osoby uzależnione od alkoholu:	65	33	77

Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym:	1	2	0
Dorośli członkowie rodziny alkoholowej:	62	39	36
Ofiary przemocy w rodzinie:	60	57	30
Sprawcy przemocy domowej:	8	88	4
Osoby eksperymentujące lub uzależnione od narkotyków:	12	1	2
Członkowie rodziny osoby uzależnionej od narkotyków:	3	3	2
Inni klienci: (porady prawne)	199	21	100

Na przełomie sierpnia i września 2018r. na terenie miasta Lublińca przeprowadzono projekt badawczy którego przedmiotem było dwukrotne przeprowadzenie badania jakości obsługi w 50 wskazanych przez Zamawiającego punktach sprzedaży/podaży napojów alkoholowych oraz przeprowadzenie szkolenia terenowego w ww. miejscach. Badanie realizowane było metodą Mystery Client. Punktem wieńczącym projekt było szkolenie stacjonarne prowadzone przez certyfikowanego trenera PARPA.

Cele badawcze:

- zebranie i opracowanie informacji na temat punktów sprzedaży/podaży alkoholu (sprzedaż alkoholu w ramach zakupu kontrolowanego, ocena zachowania osób/klientów obecnych w punkcie podczas trwania badania, widoczność wymaganych informacji na temat szkodliwości alkoholu, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, pod zastaw lub na kredyt, zgodność reklam/promocji z warunkami ustawy o wychowaniu w trzeźwości, ocena czy sprzedaż alkoholu odbywa się w ramach wydzielonego stoiska w myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości).
- zwrócenie uwagi sprzedawców , że dorosły wygląd nie oznacza pełnoletności upoważniającej do zakupu napojów alkoholowych.
- wskazanie mocnych i słabych stron w działalności badanych punktów oraz rekomendowanie kierunków zmian i wskazanie tematów i zakresów szkoleń dla kadry obsługującej, kontrolującej oraz lokalnej społeczności.

Metodologia:

Badanie „Tajemniczy Klient” (mystery shopping) daje możliwość kompleksowego dostarczenia danych poprzez prowadzenie zarówno obserwacji biernej – Tajemniczy Klient obserwuje, jak obsługiwani są inni klienci, jak i obserwacji uczestniczącej – Tajemniczy Klient sam jest klientem. Wizyta kontrolowana (audyt) to sytuacja, w której audytor/Tajemniczy Klient występuje, jako potencjalny klient (o sprecyzowanej charakterystyce), który stara się kupić, uzyskać informacje na temat określonego produktu lub usługi. Specjalnie przeszkoleni audytorzy, jako „klienci” przeprowadzają zgodnie z wcześniej ustalonym scenariuszem wizytę w wyznaczonym punkcie, a następnie, zaraz po zakończeniu, notują wyniki w odpowiednio do tego przygotowanym kwestionariuszu.

Cześć I : Wizyta „Tajemniczego klienta”

„Tajemniczy klient” to osoba wyglądającą na małoletnią – faktycznie osoba ta ma już ukończone 18 lat, jednak jej wygląd i zachowanie budzi uzasadnione wątpliwości. Celem audytu nie był faktyczny zakup alkoholu, lecz sprawdzenie, czy sprzedawca mimo podejrzania, że kupujący jest osobą nieletnią jest gotowy podać zakazany towar. W odpowiedzi na prośbę sprzedawcy o potwierdzenie wieku na podstawie dokumentu, Tajemniczy Klient przekonywał o pełnoletności, bądź w inny sposób próbował nakłonić osobę obsługującą do sprzedaży bez okazania dokumentu. Dodatkowo „Tajemniczy klient” miał za zadanie uważnie obserwować reakcję sprzedawcy oraz osób postronnych obecnych w kolejce/na terenie miejsca badania. Bezpośrednio po odwiedzeniu każdego punktu sporządzany był protokół, w którym odnotowano dane dotyczące przebiegu zakupu.

Cześć II : Szkolenie terenowe

W drugim etapie przeprowadzane było szkolenie terenowe:

- Najważniejsze fakty związane z procesem uzależnienia.
- Zagrożenia związane z konsumpcją alkoholu.
- Przybliżenie problemu alkoholizmu wśród nieletnich.
- Omówienie „Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” – interpretacja przepisów m. in.:
- Art. 14-16 – kiedy i w jakich sytuacjach nie wolno podawać, sprzedawać alkoholu
- Art. 18 - w jakich okolicznościach i z jakich powodów może zostać cofnięte zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- Art.2- najbliższa okolica zakres oraz interpretacja prawna pojęcia
- Art. 43-45 - omówienie konsekwencji prawnych, w przypadku złamania prawa.
- Uświadomienie konsekwencji prawnych, moralnych, społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu – praca na przypadku
- Odmowa sprzedaży – trudność, którą można pokonać; zapoznanie z procedurą skutecznej, asertywnej odmowy – film instruktażowy.
- Ukazanie sposobów wspomagających współpracę Sprzedawcy z M/GKRPA, Policją, Strażą Miejską

Cześć III: Ponowna wizyta „Tajemniczego klienta”

Po przeprowadzonym w punktach sprzedaży alkoholi szkoleniu terenowym, nastąpiły ponowne wizyty „Tajemniczego klienta”, w celu sprawdzenia efektów realizowanego szkolenia. Ponadto wszystkim sprzedawcom, pracującym w badanych punktach zostały osobiście wręczone zaproszenia na szkolenie w formie stacjonarnej.

Cześć IV: Szkolenie dla sprzedawców w formie stacjonarnej

Szkolenie dla sprzedawców alkoholu z podsumowaniem akcji badawczej, przeprowadzone przez doświadczonego trenera szkoleniowego – certyfikowanego przez PARPA.

Pomimo przekazania zaproszeń na bezpłatne szkolenie w 50 punktach sprzedaży z zaproszenia skorzystało tylko 3 przedstawicieli punktów sprzedaży alkoholu na terenie miasta.

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ BADAWCZO-SZKOLENIOWYCH - Interpretacja i wnioski

Podsumowując eksperymenty badawcze oraz realizację szkolenia terenowego, wskazuje się na niżej przedstawione wnioski porównawcze:

I WIZYTA MYSTERY SHOPPERA	II WIZYTA MISTERY SHOPPERA
65% sprzedawców zadalo pytanie o wiek osobie wygladajacej na niepełnoletnią.	24% sprzedawców zadalo pytanie o wiek osobie wygladajacej na niepełnoletnią.
71% sprzedawców poprosilo o pokazanie dowodu tożsamości w celu weryfikacji pełnoletności klienta.	Podobnie jak podczas pierwszej prowokacji, 72% sprzedawców poprosilo o pokazanie dowodu tożsamości w celu weryfikacji pełnoletności klienta.
22% (11 osób) pracowników sklepów zdecydowało się sprzedać alkohol osobie wygladajacej na nieletnią.	Zakup alkoholu został zrealizowany w 35% (16 punktów) odwiedzonych punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – to oznacza, że 5 sprzedawców więcej niż w poprzednim eksperymencie, zdecydowało się na sprzedaż alkoholu osobie wygladajacej na nieletnią. Dane te są szczególnie zaskakujące, tym bardziej, że w drugim eksperymencie brała udział kobieta wygladajaca młodziej niż Tajemniczy Klient w pierwszym badaniu. Sprzedawcy byli bardziej skłonni ulegać namowom kobiety.
Większość sprzedawców u których Tajemniczy Klient chcial zakupić alkohol, była pracownikiem, a nie właścicielem punktu (96%).	Ponad połowa sprzedawców u których Tajemnicza Klientka chciala zakupić alkohol, była pracownikiem, a nie właścicielem punktu (61%).
Podczas prowokacji w niektórych sklepach obecni byli inni klienci lub pracownicy punktu jednak nikt nie zareagował, gdy sprzedawca podał alkohol osobie wygladajaca na niepełnoletnią.	Podczas drugiej prowokacji, w 20% punktach sprzedaży alkoholu, klient obecny w sklepie zwrócił uwagę na młody wygląd osoby próbujacej kupić alkohol, przy czym w 46% sklepów nie było nikogo więcej podczas prowokacji.

Wśród sprzedawców zdecydowaną większość stanowiły kobiety (86%). Analiza badań pokazała, że kobiety częściej decydowały się na sprzedaż alkoholu osobie wygladajacej na nieletnią (10 na 32 kobiet), niż mężczyźni (1 na 7). Największa część pracowników w wieku 21-30 lat zdecydowało się na sprzedaż alkoholu.	Wśród sprzedawców zdecydowaną większość stanowiły kobiety (85%). 13 na 26 kobiet i 3 na 4 mężczyzn zdecydowała się sprzedać alkohol osobie, co do której pełnoletności nie miały pewności. Największa część pracowników w wieku 21-30 lat zdecydowało się na sprzedaż alkoholu.
Najliczniejszą grupę sprzedawców prezentowały osoby w wieku 31-40 lat (47%).	Podobnie jak podczas poprzedniej prowokacji, grupa była zróżnicowana pod względem wiekowym, jednak najliczniejszą grupę sprzedawców prezentowały osoby w wieku 41-50 lat (45%).

Sprzedawcy najczęściej wyrażali chęć sprzedaży Tajemniczemu Klientowi piwa (11 na 20 przypadków), natomiast żaden ze sprzedawców nie zdecydował się na sprzedaż wina i wódki.	W tym przypadku sprzedawcy najczęściej decydowali się na sprzedaż piwa (7 na 20 prób zakupu alkoholu) oraz wódki (7 na 9 przypadków). Tajemnicza Klientka z powodzeniem kupiłaby również wino (1 przypadek) oraz whisky (1 przypadek).
W punktach sprzedaży najczęściej widnieje informacja o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia (86%) oraz osobom nietrzeźwym (90%). W wielu punktach zabrakło tabliczek informujących o zakazie sprzedaży pod zastaw lub na kredyt, a także o szkodliwości alkoholu.	Podobnie jak w poprzednim przypadku, w punktach sprzedaży najczęściej widnieje informacja o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia (83%) oraz osobom nietrzeźwym (67%), ale w wielu punktach brakuje tabliczek informujących o zakazie sprzedaży pod zastaw lub na kredyt, a także o szkodliwości alkoholu.

W 2017r. przeprowadzone zostały badania ankietowe nt. diagnozy lokalnych problemów społecznych miasta Lubliniec, które zostały porównane z badaniami z roku 2015.

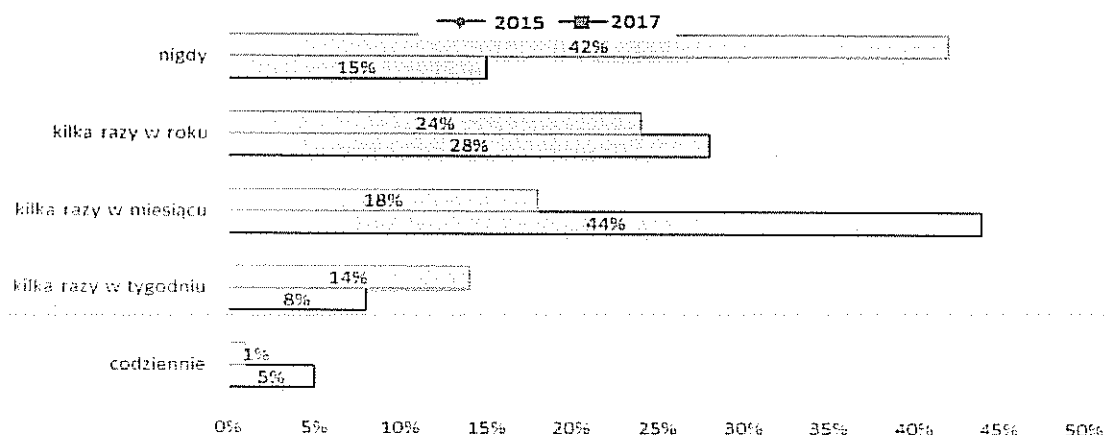
Celem sprawdzenia jak zmieniła się sytuacja społeczna miasta Lubliniec, poniżej przedstawiono analizę porównawczą wyników dwóch diagnoz – z roku 2015 oraz z roku 2017 realizowanych na terenie miasta.

Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Na początek analizie poddano problem alkoholowy w mieście Lubliniec. W roku 2015 był on dość widoczny: 5% osób zadeklarowało, iż spożywa codziennie alkohol, 14% ankietowanych piło kilka razy w tygodniu, zaś 44% osób kilka razy w miesiącu. 28% respondentów spożywało alkohol kilka razy w roku, a 15% osób nigdy nie spożywało alkoholu.

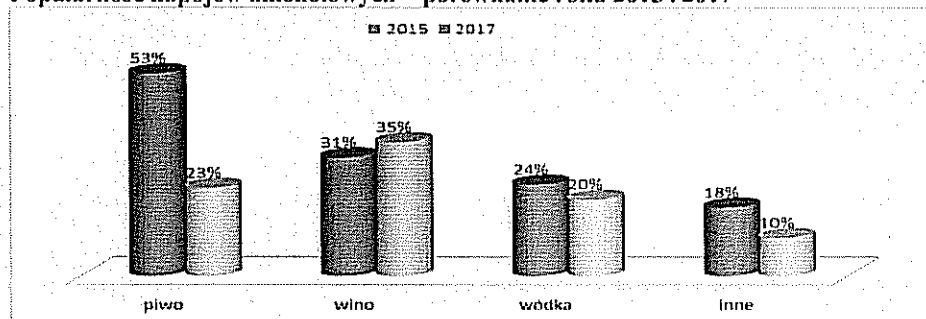
Z przeprowadzonych analiz wynika, iż w roku 2017 skala problemu alkoholowego uległa zmniejszeniu. Zmniejszyła się liczba osób, które spożywają alkohol codziennie (z 5% do 1%), kilka razy w tygodniu (z 14% do 8%), kilka razy w miesiącu (z 44% do 18%) oraz kilka razy w roku (z 28% do 24%). Dobrą informacją jest fakt, iż wzrosła liczba osób, które nie spożywają w ogóle alkoholu (z 15% w 2015 roku do 42% w 2017 roku).

Częstotliwość spożywania alkoholu w roku 2015 i 2017

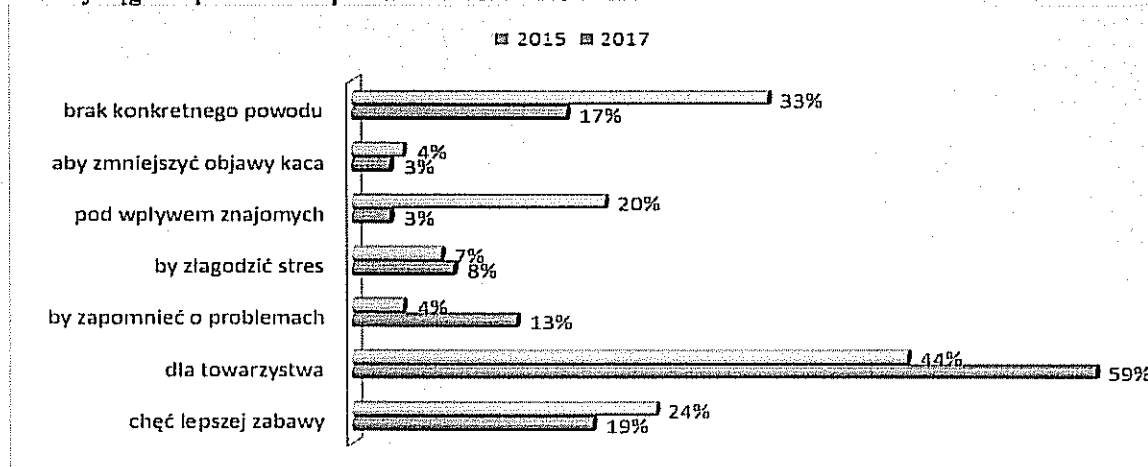
Jeżeli chodzi o popularność napojów alkoholowych to można zauważyć, iż w roku 2017 nastąpił wzrost popularności wina (w roku 2015 wino najczęściej spożywało 31% mieszkańców, a w roku 2017 35%). Nastąpił natomiast spadek popularności piwa (z 53% w roku 2015 do 23% w roku 2017), wódki (z 24% do 20%) oraz innych alkoholi (z 18% do 10%).

Popularność napojów alkoholowych – porównanie roku 2015 i 2017

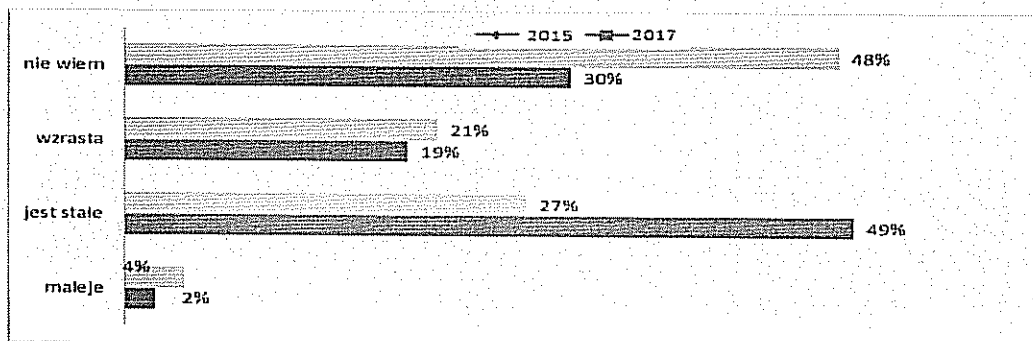
Analizując powody sięgania po alkohol można zauważyć, iż obecnie mieszkańcy częściej piją bez konkretnego powodu, pod wpływem znajomych, by zmniejszyć objawy kaca oraz dla lepszej zabawy. Rzadziej natomiast sięgają po alkohol: by złagodzić stres, by zapomnieć o problemach oraz dla towarzystwa.

Powody sięgania po alkohol – porównanie roku 2015 i 2017

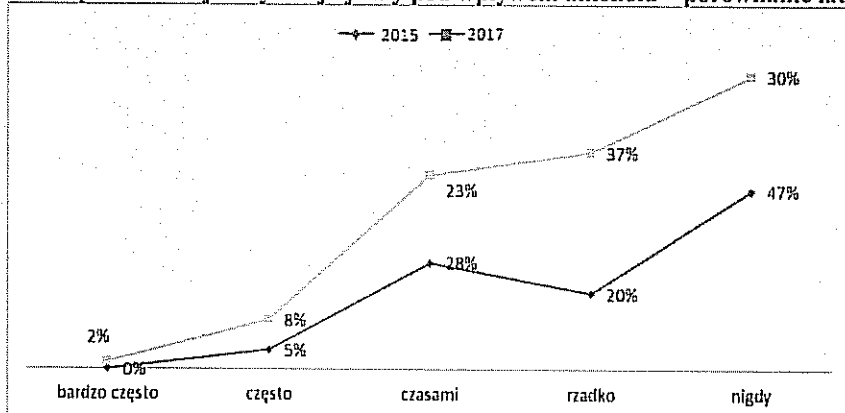
Pomimo zauważalnego zmniejszenia się skali problemu alkoholowego, obecnie zwiększyła się liczba osób, które uważają, że spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich lat wzrasta (z 19% w roku 2015 do 21% w roku 2017), ale także nieznacznie wzrosła liczba ankietowanych, którzy uważają, że obecnie pije się mniej niż dawniej (z 2% w roku 2015 do 4% w roku 2017), spada natomiast również liczba osób, które uważają, że spożycie alkoholu jest na stałym poziomie.

Ocena spożycia alkoholu na przestrzeni lat – porównanie roku 2015 i 2017

Niepokojący jest fakt, iż w roku 2017 spadła liczba osób, które uważają, że w mieście Lubliniec nie dochodzi do sytuacji prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu (z 47% w roku 2015 do 30% w roku 2017). Wzrosła natomiast liczba osób, które widują takie sytuacje rzadko (z 20% w roku 2015 do 37% w roku 2017) oraz często (z 5% w roku 2015 do 8% w roku 2017). Spadła natomiast liczba osób, które widują takie sytuacje czasami (z 28% w 2015 roku do 23% w roku 2017). Co istotne, w roku 2017, 2% badanych przyznało, iż widuje takie sytuacje bardzo często (w roku 2015 żaden ankietowany nie wskazał odpowiedzi „bardzo często”). Dane te pokazują, iż należy zwrócić szczególną uwagę na ten problem i wprowadzić dodatkowe działania, mające na celu zmniejszenie skali zjawiska.

Jak często ma miejsce sytuacja jazdy pod wpływem alkoholu – porównanie lat 2015 i 2017

Podsumowując, analiza porównawcza problemu alkoholowego wśród dorosłych mieszkańców w mieście Lubliniec, pokazała, iż:

Zmniejszyła się częstotliwość sięgania po alkohol przez mieszkańców

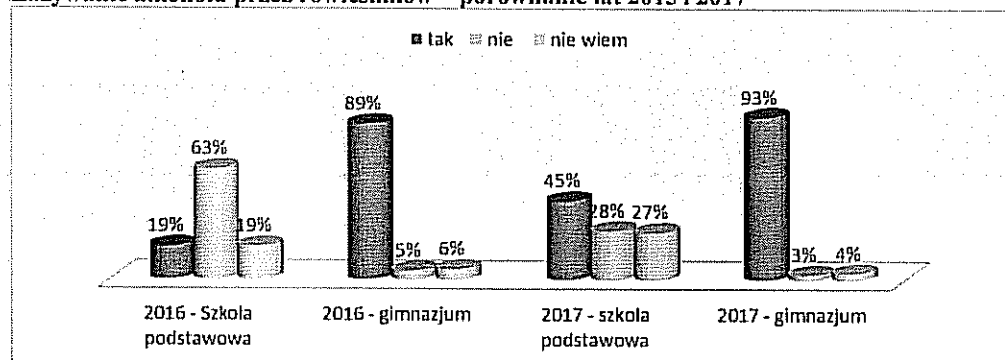
Wzrosła liczba osób, które nie spożywają w ogóle alkoholu

Zwiększyła się skala zjawiska pijanych kierowców

Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży

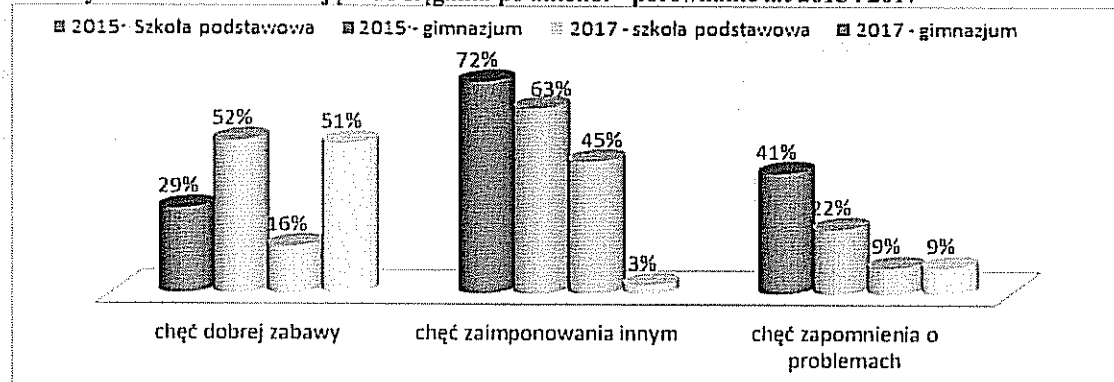
Analizując problem nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży można zauważyć **wzrost liczby uczniów, którzy uważają, że ich rówieśnicy spożywających alkohol**. W przypadku uczniów szkoły podstawowej w roku 2015 odpowiedzi twierdzącej udzieliło 19% uczniów, zaś w roku 2017 już 45% uczniów. W przypadku uczniów gimnazjum w roku 2015 aż 89% uczniów uważało, że ich rówieśnicy piją alkohol, a w roku 2017 już 93% osób miało taką opinię.

Zażywanie alkoholu przez rówieśników – porównanie lat 2015 i 2017

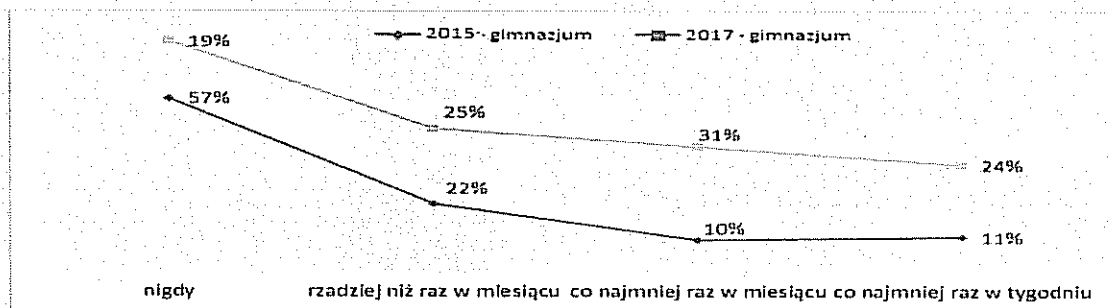
W roku 2017 uczniowie rzadziej przyznawali, że ich rówieśnicy **spożywają alkohol dla dobrej zabawy** (spadek o 13 punktów procentowych w przypadku uczniów szkoły podstawowej i 1 punkt procentowy w przypadku uczniów gimnazjum). **Rzadziej także wskazywali, iż ich koledzy sięgają po alkohol by zaimponować innym oraz by zapomnieć o problemach.**

Powody rówieśników skłaniające do sięgania po alkohol - porównanie lat 2015 i 2017

W 2017 nastąpił wzrost liczby gimnazjalistów spożywających alkohol. Wzrosła nie tylko liczba osób, które spożywają alkohol (z 43% w roku 2015 do 81% w roku 2017), ale także **liczba uczniów, którzy co najmniej raz w tygodniu sięgają po alkohol** (z 11% w roku 2015 do 24% w roku 2017), a także liczba uczniów, którzy co najmniej raz w miesiącu piją alkohol (różnica 21 punktów procentowych) oraz odsetek uczniów spożywających alkohol rzadziej niż raz w miesiącu (różnica 3 punktów procentowych).

Częstotliwość spożywania alkoholu wśród młodzieży – porównanie lat 2015 i 2017

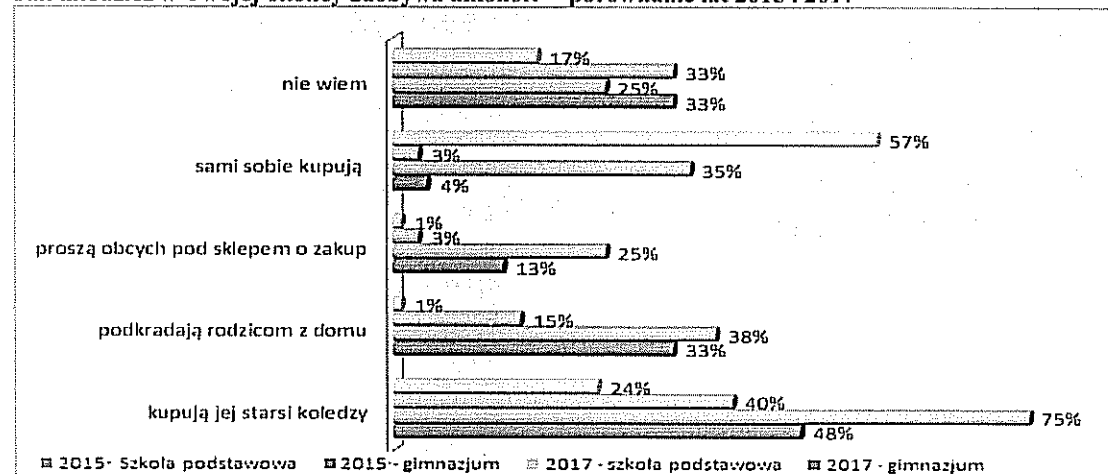

Najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród uczniów gimnazjum w dalszym ciągu jest piwo, wódka oraz wino. Rzadziej uczniowie sięgają po inne alkohole.

Analizując sposoby pozyskania alkoholu przez nieletnich, można zauważyć, iż w roku 2017 w obu typach szkół spadł odsetek uczniów, którzy uważają, że ich rówieśnicy zdobywają alkohol dzięki starszym kolegom. Wśród uczniów gimnazjum wzrósł odsetek uczniów, którzy sądzą, że ich rówieśnicy sami sobie kupują alkohol (różnica 22 punktów procentowych), zaś w przypadku uczniów młodszych w roku 2017 nieznacznie spadł odsetek uczniów, którzy uważają, że ich koledzy samodzielnie kupują alkohol.

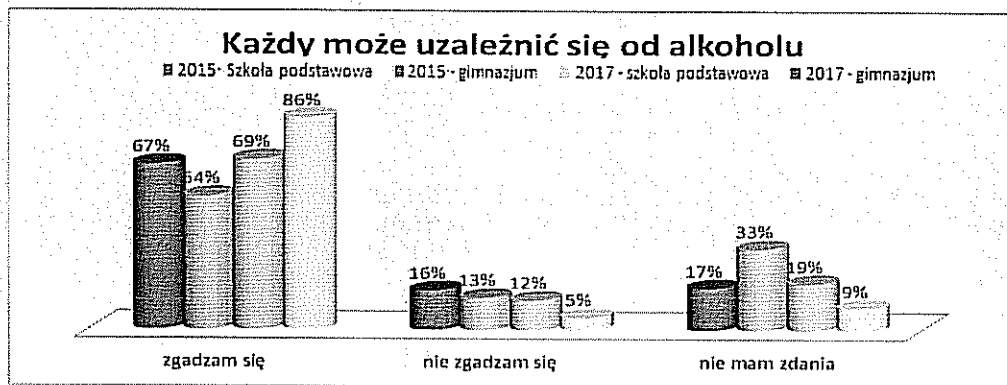
Zmniejszył się również odsetek osób, które uważają, że ich rówieśnicy podkradają alkohol rodzicom oraz odsetek osób, które uważają, że ich rówieśnicy proszą obcych pod sklepem o zakup alkoholu.

Jak młodzież w Twojej okolicy zdobywa alkohol? – porównanie lat 2015 i 2017

Analizie poddano również opinie uczniów na temat konsekwencji spożywania alkoholu.

Jak widać na poniższym wykresie, w roku 2017 wzrósł odsetek uczniów, którzy uważają, że każdy może uzależnić się od alkoholu. Spadł natomiast odsetek osób, które nie zgadzają się z tą opinią oraz tych, które nie potrafiły udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wzrost liczby uczniów, którzy uważają, że ich rówieśnicy spożywają alkohol.

Spadł odsetek uczniów, którzy uważają, że ich rówieśnicy zdobywają alkohol dzięki starszym kolegom. Wśród uczniów gimnazjum wzrósł odsetek uczniów, którzy sądzą, że ich rówieśnicy sami sobie kupują alkohol.

Wzrost liczby uczniów gimnazjum, którzy uważają, że każdy może uzależnić się od alkoholu. Wzrosła liczba uczniów, którzy uważają, że każdy może uzależnić się od alkoholu.

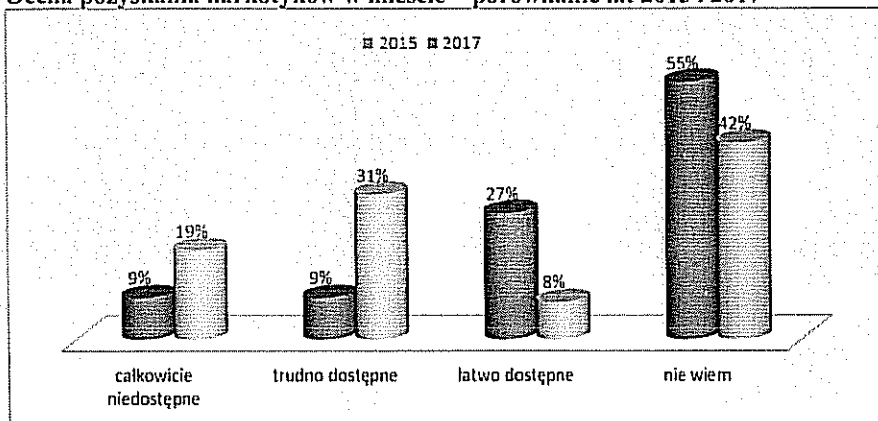
Wzrósł odsetek uczniów, którzy uważają, że każdy może uzależnić się od alkoholu.

Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Kolejnym problemem poruszonym w diagnozie był problem narkotykowy. Ze względu na fakt, iż w roku 2015 nie sprawdzano jaki procent ankietowanych zażywa narkotyki, nie możliwym jest porównanie skali zjawiska z rokiem 2017.

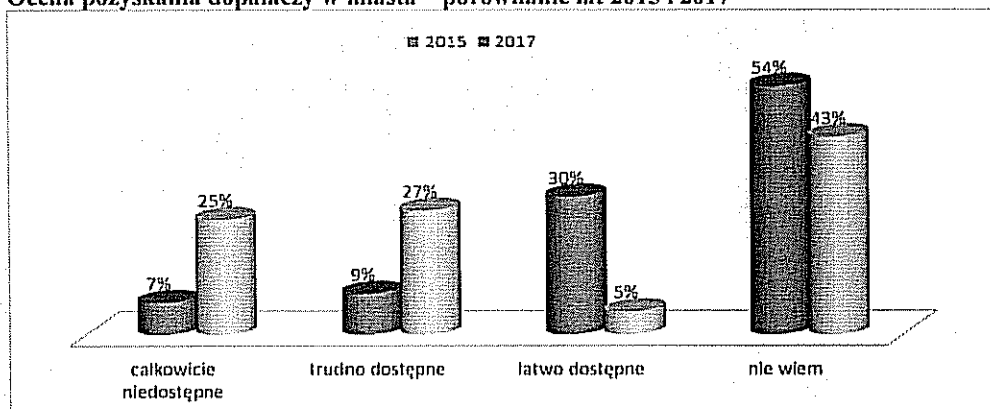
Jeżeli chodzi o ocenę możliwości pozyskania narkotyków to w roku 2017 nastąpił spadek liczby osób, które nie potrafiły udzielić odpowiedzi na to pytanie (z 55% w roku 2015 do 42% w roku 2017) oraz spadek liczby respondentów, którzy uważają, że narkotyki są łatwo dostępne (z 27% w roku 2015 do 8% w roku 2017). Wzrósł natomiast odsetek osób, które sądzą, że pozyskanie narkotyków jest trudne (z 9% w roku 2015 do 31% w roku 2017), a także wzrost liczby osób, które sądzą, że narkotyki są całkowicie niedostępne (z 9% w roku 2015 do 19% w roku 2017).

Ocena pozyskania narkotyków w mieście – porównanie lat 2015 i 2017

W roku 2017 spadła liczba respondentów, którzy uważają, że pozyskanie dopalaczy w mieście Lubliniec jest łatwe (różnica 25 punktów procentowych w porównaniu do roku 2015). Zwiększeniu uległa liczba ankietowanych, którzy uważają, że pozyskanie dopalaczy w mieście jest trudne (różnica 18 punktów procentowych) oraz liczba osób, które sądzą, iż pozyskanie dopalaczy jest całkowicie niemożliwe (różnica 18 punktów procentowych).

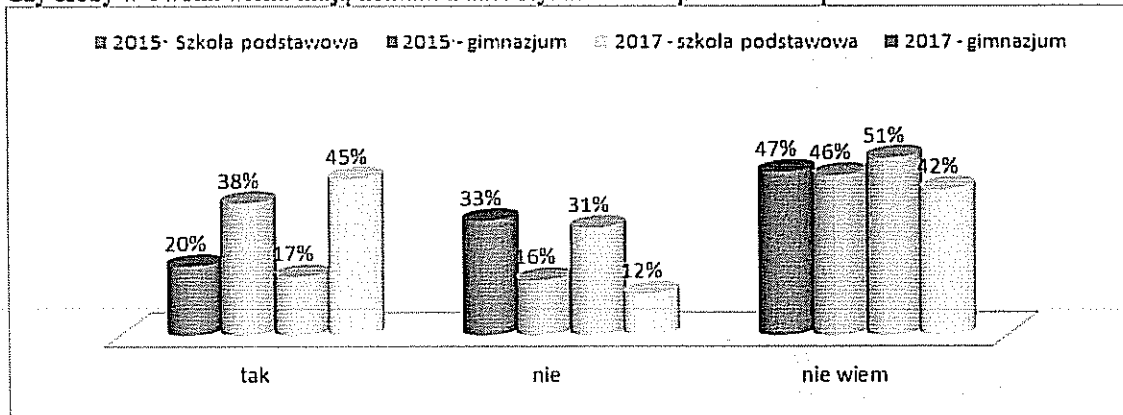
Ocena pozyskania dopalaczy w miasta – porównanie lat 2015 i 2017

Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży

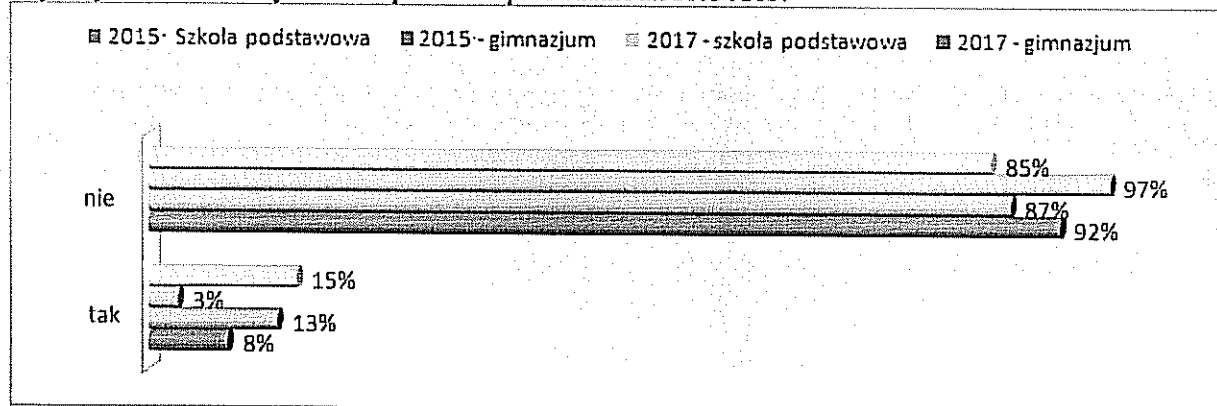
Uczniowie szkoły podstawowej w roku 2017 rzadziej niż w 2015 przyznawali, że ich rówieśnicy mają kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Jednak gimnazjaliści częściej niż rok temu przyznawali, że ich koledzy mają kontakt z tymi substancjami.

Czy osoby w Twoim wieku mają kontakt z narkotykami lub dopalaczami? - porównanie lat 2015 i 2017

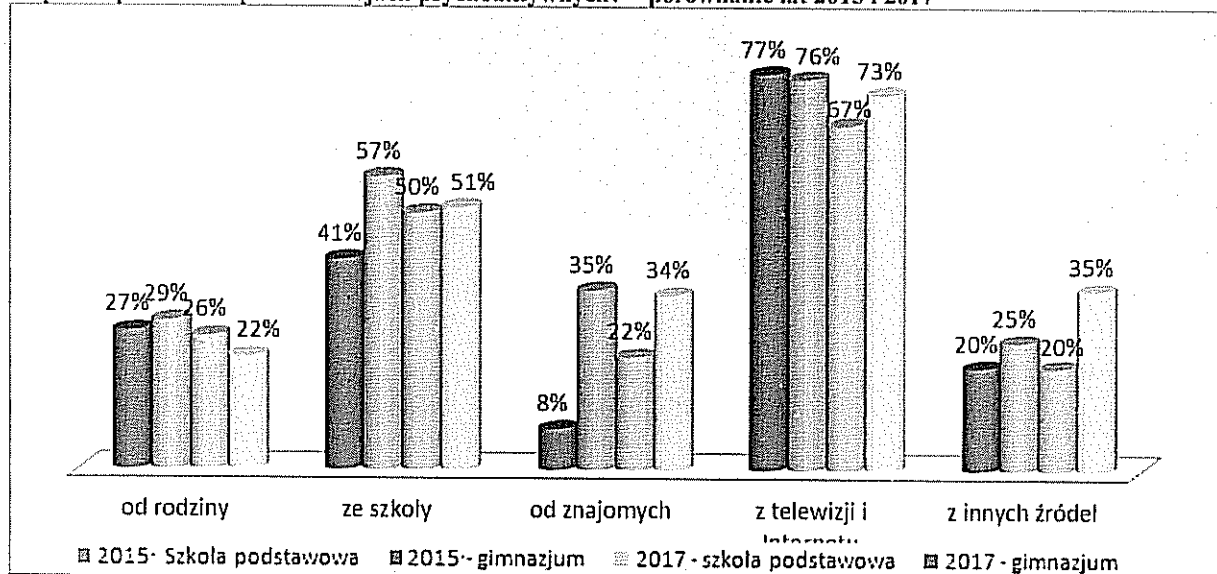
Analizując problem narkomanii wśród dzieci i młodzieży można zauważyć **spadek liczby uczniów szkoły podstawowej zażywających narkotyki i dopalacze** – w roku 2015 aż 8% uczniów miało kontakt z substancjami psychoaktywnymi, zaś w roku 2017 już 3% uczniów szkoły podstawowej przyznało się do kontaktu z narkotykami. Natomiast w przypadku **gimnazjalistów obserwujemy niewielki wzrost liczby uczniów zażywających narkotyki lub dopalacze** (różnica 2 punktów procentowych).

Czy zażywałeś/aś narkotyki albo dopalacze? – porównanie lat 2015 i 2017

Złą informacją jest fakt, iż uczniowie obecnie rzadziej niż w roku 2015 czerpią wiedzę o środkach psychoaktywnych ze szkoły oraz od rodziny, częściej natomiast czerpią ją od znajomych.

Skąd czerpiesz wiedzę o substancjach psychoaktywnych? – porównanie lat 2015 i 2017

III. CELE, ZASOBY, PRIORYTETY I ZADANIA PROGRAMU

Cel strategiczny:

Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców miasta Lublińca, a w szczególności przez osoby niepełnoletnie.

Cele operacyjne:

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych m.in. poprzez:

- podniesienie w społeczeństwie, a w szczególności wśród młodzieży, poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych poprzez dostęp do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
- ograniczania stosowania środków odurzających i substancji psychotropowych

2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z problemem alkoholowym m.in. poprzez:

- zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
- prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu,
- zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu,
- zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin,
- promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Zasoby służące bezpośrednio i pośrednio rozwiązywaniu problemów: alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie:

- Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy WSN,
- Poradnie Zdrowia Psychicznego prowadzące konsultacje z zakresu uzależnień od alkoholu,
- Lublinieckie Stowarzyszenie Trzeźwościowe Nadzieja
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Punkt Konsultacyjny przy MOPS,
- Zespół interdyscyplinarny przy MOPS,
- Komenda Powiatowa Policji,

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Straż Miejska,
- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Realizatorzy Programu:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu,
- Straż Miejska w Lublińcu,
- Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- punkt konsultacyjny przy MOPS,
- szkoły, przedszkola, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Miejski Dom Kultury, Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Lublińcu, kluby abstynenckie, kuratorzy sądowi oraz inne podmioty podejmujące zgodnie ze statutami i regulaminami działalność w zakresie profilaktyki uzależnień,
- Urząd Miejski w Lublińcu – Wydział Spraw Społecznych
- Pełnomocnik Burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych
- organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym oraz organizacje prowadzone przez kościoły i związki wyznaniowe.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 powstał w oparciu o lokalną diagnozę problemów alkoholowych (w tym: stan problemów alkoholowych, rynek napojów alkoholowych, zasoby miasta służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych).

IV. ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI:

Cele szczegółowe Programu są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków:

a) Dofinansowanie funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego przy MOPS w zakresie:

- udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (konsultacje, terapia grupowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych),
- motywowania i informowania zarówno o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i

terapii osób współuzależnionych,

- motywowania osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia,
- udzielania pomocy doraźnej, interwencyjnej i terapeutycznej w zakresie uzależnienia od narkotyków, zagadnień prawnych związanych z w/w problematyką,
- dysponowanie aktualnymi informacjami na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb, które można angażować w profesjonalną i systemową pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- rozpoznania zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- inicjowania interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- konsultacji i pomocy prawnej,
- konsultacji i porad psychologicznych w zakresie trudności wychowawczych,
- posiadania dobrej orientacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu miasta i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów Punktu Konsultacyjnego,
- realizacji programów socjoterapeutycznych, edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- realizacji programów i podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób młodych spożywających alkohol w sposób szkodliwy.

Ww. działania punktu świadczone będą przez punkt konsultacyjny w Lublińcu dla mieszkańców ościennych gmin z terenu powiatu lublinieckiego na podstawie zawartych stosownych porozumień.

- b) Współpraca z placówkami leczenia odwykowego w zakresie leczenia i terapii osób uzależnionych od alkoholu oraz z biegłymi sądowymi w zakresie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
- c) Możliwość dofinansowania szkoleń terapeutów odbywających się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników leczenia odwykowego, umożliwiających realizację programów terapeutycznych.
- d) Dofinansowywanie szkoleń zespołu interdyscyplinarnego.
- e) Dofinansowywanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- f) Dofinansowanie działań i szkoleń asystentów rodzin w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w tym problem uzależnienia od alkoholu lub narkomanii.
- g) Działalność i finansowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- podejmowanie przez MKRPA czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych,

- przeprowadzanie rozmów i wywiadów środowiskowych w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe,
- kompleksowe opracowanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Lublińcu,
- zlecanie do wykonania opinii przez biegłych, inicjowanie i prowadzenie działań profilaktycznych oraz czynny udział w tworzeniu GPPiRPA oraz PN
- opiniowanie lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych
- obsługa administracyjna MKRPA
- Finansowanie udziału członków MKRPA w szkoleniach i kursach w celu doskonalenia i usprawnienia pracy związanej z obszarem terapii i profilaktyki uzależnień.

h) Wsparcie - finansowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w domach pomocy społecznej.

i) Finansowanie zakupu materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówkach leczenia uzależnień itp.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- a) działanie zespołu interdyscyplinarnego zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- b) dofinansowanie bieżącej działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym dożywiania dzieci i młodzieży w ramach zajęć pozalekcyjnych,
- c) wspieranie placówek oświatowych w zakresie realizacji zadań profilaktyczno-opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach szkolnych,
- d) współpraca w ramach lokalnej koalicji na rzecz skutecznego przeciwdziałania i rozwiązywania problemu uzależnień pomiędzy:
 - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
 - Komendą Powiatową Policji,
 - Punktem Konsultacyjnym,
 - Strażą Miejską,
 - Placówkami Oświatowymi,
- e) realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2015-2020, który w ramach GPPiRPA i PN realizowany będzie poprzez:
 - wzmocnienie działań służących zwiększeniu aktywności instytucji (PCPR, MOPS, KPP, SR) w działaniach na rzecz ochrony rodzin przed przemocą,

- prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie:

- procedury „Niebieska Karta”
- dostępnych zasobów instytucjonalnych i osobowych
- podnoszenie kompetencji instytucji i osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

f) możliwość finansowania zadań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

g) wspieranie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego którego rolą jest:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

h) prowadzenie działań edukacyjnych promujących abstynencję w czasie ciąży

i) dofinansowanie szkoleń osób zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także działających w sferze walki z przemocą w rodzinie,

j) finansowanie zakupu literatury fachowej, czasopism, specjalistycznych opracowań z zakresu uzależnień w Bibliotece Pedagogicznej w Lublińcu w celu uzupełniania księgozbiorów o tematyce uzależnień.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- a) Dofinansowanie koncertów i programów o tematyce szkodliwości picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych, propagujących „trzeźwy styl życia” – życia bez nałogów
- b) Wspieranie przedsięwzięć turystycznych – wymiany młodzieży, wyjazdów, wycieczek mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz nabywania umiejętności gospodarowania wolnym czasem
- c) Udział w kampaniach profilaktycznych
- d) Propagowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, spędzania wolnego czasu poprzez uczestnictwo w programach zajęć profilaktycznych, a także zajęć edukacyjno-rozwojowych (np. warsztaty taneczne, muzyczne, komputerowe, sportowe itp.) – organizowanych przez placówki oświatowe, instytucje, organizacje, itp.)

- e) Propagowanie i wspieranie trzeźwych obyczajów w ramach tworzenia alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych poprzez dofinansowanie organizowanych przez **Miejski Dom Kultury w Lublińcu**:
- dodatkowych zajęć profilaktyczno – kulturalno – artystycznych, edukacyjno – rozwojowych, ruchowych (zajęcia tematyczne nt. zdrowego stylu życia, konkursy plastyczne, artystyczne itp.) umożliwiające rozwijanie własnych zainteresowań i hobby
 - zakupów niezbędnych materiałów i pomocy w realizacji ww. zajęć ,
 - dofinansowania organizowanych koncertów i recitali profilaktycznych,
 - wyjazdów i wycieczek (m.in. do miast partnerskich) dla mieszkańców Lublińca, mających na celu promowanie zdrowego stylu życia w szczególności dla dzieci i młodzieży m.in. z rodzin ubogich oraz patologicznych, uczących nieagresywnego rozwiązywania konfliktów oraz budowania zdrowych wolnych od nalogów relacji między uczestnikami wyjazdów,
- f) Wspieranie finansowe przedsięwzięć spędzania wolnego czasu i propagowania zdrowego trybu życia wolnego od nalogów u dorosłych mieszkańców Lublińca w celu uniknięcia marginalizacji społecznej,
- g) Organizowanie i wspieranie przeglądów twórczości, festynów i innych imprez o charakterze profilaktycznym, promujących zdrowy styl życia,
- h) Dofinansowanie i organizacja zajęć profilaktycznych, edukacyjno - rozwojowych dla dzieci oraz dorosłych, promujących zdrowy styl życia wolny od nalogów (zajęcia tematyczne nt. zdrowego stylu życia, konkursy plastyczne, artystyczne itp.) oraz umożliwiających rozwijanie własnych zainteresowań i hobby wspólnie z **Miejsko-Powiatową Biblioteką Publiczną**,
- i) Organizacja i wsparcie finansowe półkolonii i kolonii letnich, tzw. zielonych szkół, zimowych, czy wakacyjnych form wyjazdowych dla dzieci i młodzieży w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych (współpraca z organizacjami abstynenckimi i pozarządowymi), w tym finansowanie przejazdu dzieci na kolonie.
- j) Prowadzenie działań na rzecz wyżywienia dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych w placówkach oświatowych
- k) Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i narkomanii:
- wdrażanie, uczestnictwo w lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej,
 - dofinansowanie uczestnictwa w konferencjach, szkoleniach, kursach specjalistycznych grup zawodowych pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji,
 - przygotowanie, zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej,

- wspieranie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, przeciwdziałania przemocy domowej, a także porozumień z innymi samorządami lokalnymi,
 - monitoring i ocena aktualnego stanu problemów alkoholowych i narkomanii, zasobów i efektów podejmowanych działań poprzez prowadzenie badań, sondaży, lokalnych diagnoz oraz prezentacja i publikowanie badań w środowisku lokalnym
 - działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych,
 - podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
 - opracowywanie i publikowanie badań w środowisku lokalnym,
- l) Promowanie wśród dzieci, młodzieży i innych osób aktywnych wolnych od nałogów form spędzania czasu wolnego poprzez:
- finansowanie działalności animatorów sportu prowadzących szeroko dostępne zajęcia sportowe i edukacyjno – profilaktyczne na obiektach sportowych na terenie miasta,
 - finansowanie materiałów niezbędnych do prowadzenia ww. zajęć,
 - tworzenie infrastruktury umożliwiającej zapewnienie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz inne osoby zagrożone skutkami nadużywania alkoholu i narkotyków poprzez dofinansowanie budowy nowych obiektów oraz modernizacji i doposażenia istniejących (należących do gminy) miejsc do prowadzenia zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży, uprawiania sportu czy zabawy - związanych z promowaniem trzeźwego, wolnego od uzależnień stylu życia,
- l) **Placówki oświatowe** działające na terenie miasta Lublińca realizują tzw. szkolne programy profilaktyki, natomiast w ramach GPPiRPA oraz PN finansowanie działań placówek oświatowych w ramach ww. programu opierać się będzie na dodatkowym programie profilaktycznym w zakresie alkoholizmu, narkomani oraz przemocy , którego cele i działania powinny koncentrować się na następujących zagadnieniach:
- eliminowanie i redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z spożywaniem alkoholu oraz używaniem substancji psychoaktywnych, a także przemocy
 - rozwijanie postaw prozdrowotnych
 - promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych oraz zainteresowań
 - prowadzenia doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanego z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych do potrzeb technologii profilaktycznych.

Formy działań profilaktycznych planowanych do prowadzenia i kontynuacji w żłobku i przedszkolach, wymagających wsparcia merytorycznego i finansowego w ramach GPPiRPA oraz PN :

- organizowanie zajęć i programów profilaktycznych w szczególności rekomendowanych oraz zajęć profilaktyczno - edukacyjnych,
- zakup niezbędnych materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców oraz wychowawców związanych z budowaniem postaw prorodzinnych

Formy działań profilaktycznych planowanych do prowadzenia i kontynuacji w szkołach podstawowych, wymagających wsparcia merytorycznego i finansowego w ramach GPPiRPA oraz PN :

- finansowanie programów profilaktycznych w szczególności rekomendowanych w zakresie profilaktyki: uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i uczniów przejawiających zaburzenia w zachowaniu,
- wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się (działania w formie pracy terapeutycznej oraz działania korekcyjno-wychowawcze),
- prezentacje teatralnych i innych artystycznych form programów profilaktycznych dotyczących m.in. problemów uzależnień oraz zjawisk przemocy i agresji,
- finansowanie przedstawień profilaktycznych organizowanych przez dzieci i młodzież na terenie miasta dostarczające uczestnikom i odbiorcom wiedzy na tematy uzależnień, umiejętności w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami, wzmacnianie poczucia własnej wartości, uczenie postaw asertywnych w sytuacjach namowy na działania niezgodne z normami społecznymi,
- organizowanie zajęć opiekuńczo – wychowawczych m.in. kółka zainteresowań,
- prowadzenie grup teatralnych wśród uczniów przedstawiające pozytywne zachowania i nawyki prozdrowotne oraz ukazujące zagrożenia , następstwa i skutki uzależnień.
- organizowanie profilaktycznych, edukacyjno – rozwojowych zajęć pozalekcyjnych,
- finansowanie wyżywienia dzieci w ramach zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz pozalekcyjnych ,
- szkolenia dla nauczycieli dot. zdobywania wiedzy i umiejętności rozwiązywania problemów społecznych dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie uzależnień od alkoholu i narkomanii,
- finansowanie szkoleń przygotowujących nauczycieli do realizacji programów rekomendowanych

- organizowanie otwartych imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, konkursów tematycznych, spektakli teatralnych zawierające elementy profilaktyki uzależnień,
- wspieranie i prowadzenie edukacji szkolnej, przedszkolnej, publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień,
- propagowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, spędzania wolnego czasu poprzez uczestnictwo w programach pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych, w tym zajęć sportowych, a także zajęć edukacyjno-rozwojowych (np. warsztaty taneczne, muzyczne, komputerowe, itp.),
- organizowanie przedsięwzięć sportowych - imprez, turniejów, zawodów sportowych promujących zdrowy styl życia,
- podejmowanie działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej adresowane do rodziców, opiekunów, osób dorosłych (wspieranie rodziców w trudnościach wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, konsultacji specjalistów itp.),
- zakup potrzebnych materiałów biurowych, plastycznych itp. do realizacji działań i zajęć profilaktycznych w szkołach o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień od alkoholu, narkomanii oraz promocji zdrowego stylu życia,
- zakup nagród dla uczestników konkursów i zawodów z elementami profilaktyki uzależnień,
- zakup specjalistycznej literatury, prasy oraz filmów edukacyjnych związanych z edukowaniem i informowaniem dzieci i młodzieży na temat szkodliwości problemów alkoholowych i narkomanii oraz zachowań ryzykownych,
- realizacja profesjonalnych programów profilaktycznych oraz autorskich programów szkolnych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży oraz podejmowanie w tym zakresie działań integrujących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową.

Formy działań profilaktycznych planowanych do prowadzenia i kontynuacji w szkołach ponadgimnazjalnych, wymagających wsparcia merytorycznego i finansowego w ramach GPPiRPA oraz PN :

- finansowanie programów profilaktycznych w szczególności rekomendowanych w zakresie profilaktyki: uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
- finansowanie programów obejmujących zagadnienia: FASD - zespół zaburzeń jakie mogą powstać kiedy matka w czasie ciąży używa alkohol oraz odpowiedzialności kierowców za łamanie przepisów prawa w zakresie spożywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych ,
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i uczniów przejawiających zaburzenia w zachowaniu,
- wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się (działania w formie pracy terapeutycznej oraz działania korekcyjno-wychowawcze),

- prezentacje teatralnych i innych artystycznych form programów profilaktycznych dotyczących m.in. problemów uzależnień oraz zjawisk przemocy i agresji,
- finansowanie przedstawień profilaktycznych organizowanych przez młodzież na terenie miasta dostarczające uczestnikom wiedzy na tematy uzależnień, umiejętności w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami, wzmacnianie poczucia własnej wartości, uczenie postaw asertywnych w sytuacjach namowy na działania niezgodne z normami społecznymi,
- szkolenia dla nauczycieli dot. zdobywania wiedzy i umiejętności rozwiązywania problemów społecznych dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie uzależnień od alkoholu i narkomanii,
- finansowanie szkoleń przygotowujących nauczycieli do realizacji programów rekomendowanych
- podejmowanie działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej adresowane do rodziców, opiekunów, osób dorosłych (wspieranie rodziców w trudnościach wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, konsultacji specjalistów itp.),
- zakup specjalistycznej literatury, prasy oraz filmów edukacyjnych związanych z edukowaniem i informowaniem młodzieży na temat szkodliwości problemów alkoholowych i narkomanii oraz zachowań ryzykownych.

Zadania ujęte w programach będą miały określone między innymi: cele programu, harmonogram i metody realizacji, uczestników i ich liczbę, miejsce i czas realizacji, a także środki i materiały niezbędne do realizacji.

Wymienione powyżej działania realizowane będą bezpośrednio przez placówki oświatowe – szkoły podstawowe. Pedagodzy szkolni powinni nadzorować merytoryczny zakres prowadzonych działań, natomiast dysponentami środków finansowych będą dyrektorzy szkół, a realizacja finansowa odbywać się będzie poprzez Centrum Usług Wspólnych w Lublińcu.

Po zakończeniu realizacji programów i działań profilaktycznych w danym roku, placówki oświatowe przekażą Pełnomocnikowi sprawozdanie z realizacji w/w działań profilaktycznych (z uwzględnieniem poszczególnych działań i kosztach ich realizacji) finansowanych ze środków GPPiRPA oraz PN.

- m) szkolenia i kontrole sprzedawców napojów alkoholowych mające na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia
- n) prowadzenie baz informacji o zasobach służących pomocy w zakresie uzależnień i przemocy
- o) prowadzenie kampanii społecznych i współpraca z innymi dot. zwiększania bezpieczeństwa ruchu drogowego.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii:

- a) wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich oraz innych organizacji zajmujących się profilaktyką uzależnień poprzez organizowanie otwartych konkursów na realizację zadań publicznych,
- b) wspieranie programów innych instytucji, stowarzyszeń, inicjatyw i działań związanych z:
 - profilaktyką i pracą z grupami ryzyka,
 - przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie,
 - rehabilitacją osób uzależnionych i ich rodzin,
 - promocją aktywnych form spędzania wolnego czasu,
 - działaniami w zakresie pomocy socjalno-bytowej na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.
- c) dofinansowanie uczestnictwa osób fizycznych w działaniach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków
- d) wyposażenie w sprzęt pomocniczy oraz materiały biurowe Punktu Konsultacyjnego,
- e) współfinansowanie imprez, akcji i przedsięwzięć o charakterze edukacyjno – rekreacyjnym, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia w społeczności lokalnej.
- f) dofinansowanie obsługi organizacyjno-technicznej i szkoleń Zespołu Interdyscyplinarnego utworzonego przez MOPS
- g) pomoc w zakupie literatury fachowej z zakresu uzależnień
- h) współpraca z podopiecznymi Zakładu Karnego w zakresie współfinansowania niezbędnych materiałów i literatury na potrzeby organizowania prelekcji i zajęć edukacyjnych w szkołach z zakresu uzależnień

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1. Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych prowadzone przez Straż Miejską, Policję oraz organ wydający pozwolenia pod kątem prawidłowego oznakowania i informowania o szkodliwości napojów alkoholowych, a także sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym czy kontroli wartości sprzedawanego alkoholu.
- 2. W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli kierować sprawę bezpośrednio do Sądu z pominięciem prokuratora .

V. REALIZACJA ZADAŃ I ICH EWALUACJA.

Koordynatorem zadań Programu jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Wymienione w Programie zadania będą realizowane przez cały rok 2019 w formie zadań ciągłych, krótkoterminowych, a także jednostkowych.

Realizatorami i inicjatorami zadań będą: pracownicy placówek, w których będzie świadczona pomoc terapeutyczna i socjoterapeutyczna, instruktorzy i realizatorzy programów profilaktycznych, policjanci i strażnicy miejscy, lekarze i psycholodzy, terapeuci uzależnień, pedagodzy szkolni, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, przeszkoleni członkowie stowarzyszeń abstynenckich, pracownicy Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i inni.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje działania zgodnie z przyjętym Regulaminem.

VI. FINANSOWANIE ZADAŃ PROGRAMU

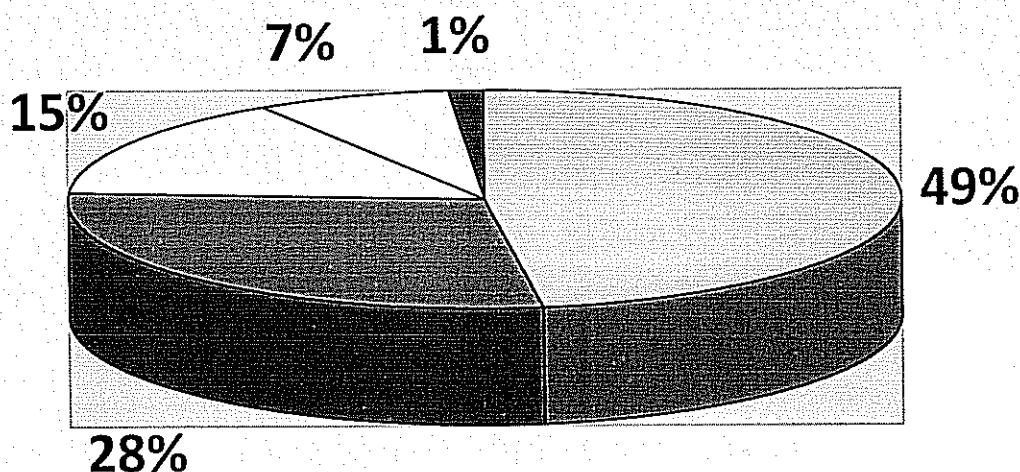
Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Lublińcu na rok 2019 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką alkoholową i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawa z 29 lipca 2005r. o Przeciwdziałaniu Narkomanii, przepisy o których mowa w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Ustawa o Zdrowiu Publicznym - Narodowy Program Zdrowia.

Z uwagi na trudne do dokładnego określenia wysokości wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydatki na działania programu zostały zawarte w Budżecie Miasta i oparte są o szacunkową kwotę wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do Budżetu Miasta na rok 2019.

Niewykorzystane środki finansowe w danym roku kalendarzowym, przechodzą na rok następny.

Przybliżony podział % środków finansowych w podziale na realizatorów działań profilaktycznych w ramach GPPiRPA oraz PN:

☐	MOPS: MKRPA, Punkt Konsultacyjny, asystent rodziny, profilaktyka szkoły ponadgimnazjalne, itp. - 49%
☒	Urząd Miejski: dotacje dla organizacji pozarządowych, zajęcia Orlik - 28%
☐	Szkoły Podstawowe: profilaktyka alkoholowa i narkomanii, zajęcia pozalekcyjne (światlicowe) wraz z dożywianiem - 15%
☐	MDK: bezpłatne zajęcia profilaktyczne (artystyczno - edukacyjne, itp) - 7%
☐	MPBP: bezpłatne zajęcia profilaktyczne (artystyczno - edukacyjne, itp) - 1%

Obsługę finansową (w tym administracyjną) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z wyłączeniem:

- zadań realizowanych przez szkoły podstawowe, przedszkola i żłobek wymienione w rozdziale IV pkt. 3 lit. l), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego i Zespołu Szkół im. św. Edyty Stein KSW w zakresie dożywiania,
- działań Miejskiego Domu Kultury wymienionych w rozdziale IV pkt. 3 lit. e),
- działań Miejsko – Powiatowej Biblioteki Publicznej wymienionych w rozdziale IV pkt. 3 lit. h),

Wymienione powyżej podmioty będą odpowiadać za merytoryczne działania zgodne z zapisami GPPiRPA oraz PN ,a także za obsługę finansową, którą prowadzić będzie Centrum Usług Wspólnych.

Obsługę administracyjną - finansową Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz finansową pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu.

Miejski Dom Kultury w Lublińcu oraz Miejsko- Powiatowa Biblioteka Publiczna w Lublińcu otrzymują środki finansowe na działania zawarte w GPPiRPA oraz PN w postaci dotacji celowej.

Szkoły Ponadgimnazjalne zwracają się o dofinansowanie zadań profilaktycznych zgodnych z GPPiRPA oraz PN do Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Organizacje Pozarządowe, Stowarzyszenia i Związki Wyznaniowe ubiegają się o środki finansowe za pośrednictwem otwartych konkursów organizowanych przez Burmistrza Miasta Lublińca, bądź przedstawianych ofert na realizację zadań zgodnych z GPPiRPA oraz PN (tzw. mały grant), których obsługę prowadzi Urząd Miejski w Lublińcu – Wydział Spraw Społecznych.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach Komisji:

Przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za czynności wykonywane w danym miesiącu tj. za posiedzenia i działania Komisji, niezależnie od ilości posiedzeń otrzymuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego na 2019r. w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za czynności wykonywane w danym miesiącu tj. za posiedzenia i działania Komisji, niezależnie od ilości posiedzeń otrzymują zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego na 2019r. w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Przewodniczący Komisji z tytułu organizowania prac Komisji oraz członek wykonujący czynności techniczne i administracyjne, w przypadku nieobecności na posiedzeniu zachowują prawo do części wynagrodzenia. Wynagrodzenie to ulega zmniejszeniu o 50%.

Wynagrodzenie wypłacane jest z dołu po wykonaniu czynności w danym miesiącu, na podstawie listy obecności.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Gabriel Podbiot
Gabriel Podbiot